

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Jezierski

Warszawa, dnia 31 stycznia 2012 r.

Tekst ujednolicony

KPB-4114-01-06/2010

Pan
Tomasz Arabski
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w okresie od 6 grudnia 2010 r. do 31 maja 2011 r. kontrolę prawidłowości realizacji przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (zwanego dalej Szefem KPRM) i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (zwaną dalej KPRM) zadań związanych z organizacją wyjazdów osób zajmujących kierownicze stanowiska w państwie, korzystających z wojskowego specjalnego transportu lotniczego Sił Zbrojnych RP w latach 2005-2010, wynikających w szczególności z Porozumienia w sprawie wojskowego specjalnego transportu lotniczego², zwanego dalej Porozumieniem oraz z zarządzeń Szefa KPRM w sprawie służbowych wyjazdów zagranicznych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w KPRM, Dyrektora Generalnego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz osób im towarzyszących³, zwanych dalej zarządzeniami Szefa KPRM, z uwzględnieniem problematyki zapewnienia bezpieczeństwa tych osób.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Porozumienie w sprawie wojskowego specjalnego transportu lotniczego z dnia 15 grudnia 2004 r. zawarte w celu określenia zasad i zapewnienia właściwego dysponowania statkami powietrznymi wojskowego specjalnego transportu lotniczego (zwanego dalej WSTL) oraz obsługi pasażerskiej osób uprawnionych do korzystania z tego transportu, zawarte pomiędzy Szefami Kancelarii Prezydenta RP, Sejmu RP, Senatu RP i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Ministrem Obrony Narodowej.

³ Zarządzenie Nr 3 Szefa KPRM z 26 stycznia 2004 r., Zarządzenie Nr 19 Szefa KPRM z 29 listopada 2006 r., Zarządzenie Nr 14 Szefa KPRM z 20 maja 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym przez kontrolerów NIK⁴ w dniu 1 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 w zw. z art. 57 ust. 4 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Szefa KPRM⁵ i KPRM w latach 2005-2010 zadań związanych z organizacją wyjazdów osób zajmujących kierownicze stanowiska w państwie, korzystających z Wojskowego Specjalnego Transportu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, nałożonych Porozumieniem zawartym pomiędzy Szefami Kancelarii Prezydenta RP, Sejmu RP, Senatu RP, Prezesa Rady Ministrów oraz Ministrem Obrony Narodowej. Ocenę negatywną uzasadniają w szczególności:

- niewywiązywanie się Szefa KPRM i KPRM z obowiązku ustalania limitów dysponowania WSTL na potrzeby osób uprawnionych,
- niesporządzanie w większości przypadków zamówień o potrzebie wykorzystania WSTL,
- nierzetelne prowadzenie w KPRM ewidencji zawiadomień, składanych zamówień i wykonanych lotów,
- zlecenie usług w z wykorzystaniem Wojskowego Specjalnego Transportu Lotniczego dla osób nieuprawnionych do korzystania z tego transportu,
- bezpodstawną odmową skorzystania z WSTL podmiotowi do tego uprawnionemu.

NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, realizację w KPRM zadań związanych z przygotowaniem wyjazdów zagranicznych Prezesa Rady Ministrów i Wiceprezesów Rady Ministrów z wykorzystaniem WSTL, wynikających z zarządzeń Szefa KPRM.

W Porozumieniu określono zasady mające na celu właściwe dysponowanie statkami powietrznymi WSTL przez uprawnione osoby. Koordynatorem prawidłowej realizacji Porozumienia ustanowiono Szefa KPRM. Do zakresu obowiązków Koordynatora należało m.in.:

⁴ Do protokołu kontroli Szef KPRM złożył zastrzeżenia. Komisja Odwoławcza w Departamencie Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK, w Uchwale z dnia 8 listopada 2011 r., uwzględniła pięć zastrzeżeń, w tym jedno w części, a w pozostałym zakresie zastrzeżenia oddaliła. Po otrzymaniu tej Uchwały Szef KPRM odmówił podpisania protokołu.

⁵ Szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów od 16 listopada 2007 r. jest Pan Tomasz Arabski. Poprzednio stanowisko to zajmowali: Pan Sławomir Cytrycki od 2 maja 2004 r. do 31 października 2005 r. oraz Pan Mariusz Błaszczak od 31 października 2005 r. do 4 listopada 2007 r.

- coroczne ustalanie, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, na podstawie planów przekazanych przez strony Porozumienia, limitów dysponowania WSTL na potrzeby osób uprawnionych, w ujęciu godzinowym i finansowym,
- sporządzanie, na podstawie składanych przez strony Porozumienia zawiadomień o potrzebie wykorzystania WSTL, zamówień oraz przekazywanie ich właściwym organom odpowiedzialnym za prawidłowe przygotowanie lotów.

Porozumieniem nałożono także na KPRM obowiązek prowadzenia ewidencji zawiadomień, składanych zamówień oraz ewidencji wykonanych lotów⁶.

Zadania Szefa KPRM i KPRM związane z organizacją wyjazdów osób zajmujących kierownicze stanowiska w KPRM zostały zawarte w zarządzeniach Szefa KPRM, które regulowały m.in. tryb przygotowania i organizację wyjazdów zagranicznych dla tych osób. Zgodnie z postanowieniami tych zarządzeń, dyrektor komórki organizacyjnej KPRM, odpowiedzialnej merytorycznie za wyjazd zobowiązany był z co najmniej trzytygodniowym wyprzedzeniem przedstawiać do akceptacji Szefa KPRM, za pośrednictwem Dyrektora Generalnego KPRM, wnioski w sprawie wyjazdu zagranicznego. Korzystanie ze specjalnego transportu lotniczego wymagało akceptacji Szefa KPRM. Dane, które miał zawierać wniosek, zostały enumeratywnie określone w załącznikach do ww. zarządzeń. Wskazana w zarządzeniach komórka organizacyjna KPRM, po otrzymaniu zatwierdzonego wniosku, zobowiązana była podjąć m.in. w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (zwanego dalej MSZ) i Biurem Ochrony Rządu (zwanym dalej BOR) czynności organizacyjno-techniczne związane z uruchomieniem przelotów samolotami specjalnymi. Zamówienie na wykorzystanie WSTL, po przeprowadzeniu zakończonej akceptacją Szefa KPRM procedury wnioskowej, określonej w zarządzeniach Szefa KPRM, powinno być składane w trybie określonym w Porozumieniu.

1. NIK ocenia jako nierzetelne i niezgodne z postanowieniami Porozumienia niewywiązywanie się przez Szefa KPRM, w okresie objętym kontrolą, z obowiązku ustalania, w ujęciu godzinowym i finansowym, limitów dysponowania przez strony Porozumienia WSTL. Szef KPRM nie ustalał corocznie ww. limitów i nie informował o przyznanach

⁶ W dniu 8 lutego 2011 r. tj. już w trakcie kontroli NIK, zostało zawarte nowe Porozumienie w sprawie wykonywania lotów z najważniejszymi osobami w państwie. Sygnatariuszami Porozumienia byli Szefowie Kancelarii Sejmu, Senatu, Prezydenta RP, Prezesa RM oraz Minister Obrony Narodowej (zwany dalej MON), Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Szef BOR i Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Zgodnie z zapisami Porozumienia ustalanie limitów dysponowania WSTL powierzono MON, który dokonuje tego w porozumieniu z Koordynatorem (Szefem KPRM). Zapotrzebowanie na lot statku powietrznego należącego do WSTL organizujący lot składa w formie pisemnej do Szefa KPRM, który to zapotrzebowanie niezwłocznie przekazuje Dowództwu Sił Powietrznych i do wiadomości dowódcy jednostki wojskowej wykonującej transport oraz do Szefa BOR. KPRM ma obowiązek prowadzić ewidencję zapotrzebowań i wykonanych lotów.

limitach stron Porozumienia. Wynikające z Porozumienia sprawy, związane z ustalaniem przez Szefa KPRM limitów dysponowania WSTL, nie zostały również przypisane do realizacji żadnej z komórek organizacyjnych KPRM, ani też powierzone do wykonania poszczególnym pracownikom KPRM. Nie funkcjonowały też żadne pisemne procedury w zakresie zasad i trybu ustalania tych limitów. W latach 2005-2010 limity dysponowania przez strony Porozumienia WSTL ustalane były przez Dowództwo Sił Powietrznych (zwanym dalej DSP). Jak ustalono, Szef KPRM otrzymywał informacje o przyznanych stronom Porozumienia limitach dysponowania WSTL tylko w latach 2005, 2007, 2009, 2010. NIK stwierdziła, iż w 2008 r. Szef KPRM był informowany jedynie o limitach przyznanych KPRM, zaś w 2006 r. nie otrzymał żadnej informacji o limitach.

Jako Koordynator realizacji Porozumienia, Szef KPRM nie wyegzekwował w 2006 i 2008 r. informacji o limitach przyznanych pozostałym stronom Porozumienia, a w 2006 r. także informacji o limitach przyznanych KPRM.

2. Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, wystąpiły 1584 przypadki zlecenia przez KPRM Dowódcy Sił Powietrznych oraz Szefowi BOR usług w zakresie wykorzystania WSTL w lotach zagranicznych i krajowych przez osoby uprawnione⁷, w tym w 685 lotów zagranicznych oraz 899 lotów krajowych.

W regulaminach organizacyjnych przypisano poszczególnym komórkom organizacyjnym KPRM zadania związane z przygotowaniem i realizacją wyjazdów osób zajmujących kierownicze stanowiska w państwie, w tym koordynacją i zlecaniem do 36 Specjalnego Pułku Lotnictwa Transportowego (zwanego dalej 36 SPLT) i BOR usług w zakresie specjalnego transportu lotniczego w kraju i za granicą. Określone zostały także zadania związane z przygotowaniem i zlecaniem 36 SPLT i BOR wyjazdów zagranicznych Prezesa RM, Szefa Kancelarii i innych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w Kancelarii. Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą zadania związane z koordynacją i zlecaniem usług z wykorzystaniem WSTL w kraju i zagranicą dla osób upoważnionych zostały przypisane, w zakresie obowiązków, tylko jednemu pracownikowi KPRM, zatrudnionemu w Wydziale Recepcyjno-Protokolarnym Biura Dyrektora Generalnego na stanowisku Radcy Szefa KPRM. Do zadań tego pracownika należało w szczególności:

- ustalanie z uprawnionymi wnioskodawcami szczegółowych danych dotyczących wykorzystania WSTL, w tym określenia odpowiedniego typu statku powietrznego, miejsc startów i lądowań, czasów trwania przelotów, liczby pasażerów i personelu pokładowego,
- zgłaszanie do DSP, BOR, 36 SPLT zamówień zawierających uzgodnione dane konieczne do sprawnego i terminowego przygotowania oraz realizacji wizyt krajowych i zagranicznych z wykorzystaniem WSTL,

⁷ Liczba ta obejmuje wszystkie jawne, zgłoszone do KPRM zamówienia na loty z wykorzystaniem wojskowego specjalnego transportu lotniczego przez strony Porozumienia.

- prowadzenie ewidencji wszelkich składanych wniosków dotyczących lotów specjalnych, umożliwiające koordynację i monitoring wykorzystania tego typu transportu przez wszystkie uprawnione osoby i instytucje.

Ponadto, na pracownika tego nałożono również zadanie inicjowania, w porozumieniu z kierownictwem KPRM, wnioskodawcami i wykonawcami przelotów specjalnych, nowych rozwiązań w zakresie usprawniania procedur koordynujących wykorzystanie WSTL. W jego zakresie obowiązków, jako przykład działań samodzielnych, wskazano m.in. uzgodnienie wykorzystywania statków powietrznych przez wnioskodawców, interpretację zapisów istniejących procedur, opracowanie wytycznych oraz monitorowanie i zażegnywanie sytuacji konfliktowych (uzgadniania zasad pierwszeństwa wykorzystywania statków powietrznych). Ustalono, iż w przypadkach nieobecności ww. pracownika w pracy, zadania wynikające z zakresu jego obowiązków, a dotyczące koordynacji i zlecenia usług w zakresie WSTL, realizowali pracownicy KPRM, nie mający przypisanych w zakresach obowiązków takich zadań.

Zdaniem NIK, przydzielenie powyższych obowiązków tylko jednej osobie nie gwarantowało prawidłowej realizacji zadań nałożonych Porozumieniem na Szefa KPRM oraz KPRM, a związanych z koordynacją i zlecaniem usług z wykorzystaniem WSTL i z prowadzeniem ewidencji. Potwierdzają to ustalenia przedstawione w poniższych punktach wystąpienia.

2.1. W wyniku badania dokumentacji 65 zawiadomień o potrzebie wykorzystania WSTL złożonych do Szefa KPRM jako Koordynatora Porozumienia ustalono, iż:

- w 64 przypadkach zawiadomienia, na podstawie których Koordynator Porozumienia miał obowiązek sporządzać zamówienie i przesyłać je DSP i Szefowi BOR, a także do wiadomości dowódcy 36 SPLT, nie zawierały kompletnych, wymaganych elementów określonych § 7 ust. 2 pkt 1-4 Porozumienia, zaś w 44 przypadkach zawiadomienia te przesłane zostały z naruszeniem terminów określonych w § 7 ust. 4 Porozumienia. Pomimo to Szef KPRM i pracownicy KPRM nie podejmowali żadnych działań w celu uzyskania, w terminach określonych w Porozumieniu, niezbędnych danych i informacji umożliwiających rzetelne sporządzenie zamówień na poszczególne loty;
- w 56 przypadkach nie sporządzano zamówień na wykorzystanie WSTL, przekazując do DSP i Szefa BOR jedynie niekompletne zawiadomienia złożone przez dysponentów lotów, które nie zawierały danych niezbędnych do właściwego zorganizowania przelotów;
- w czterech przypadkach Koordynator sporządził zamówienie na wykorzystanie WSTL nie zawierające informacji dotyczących odpowiednio lotniska lądowania i startu w drodze powrotnej, lotniska startu, godziny startu i lądowania oraz lotniska lądowania.

Skutkiem powyższego, niezbędne dane dotyczące planowanego lotu (np. liczba osób, wskazanie lotniska lądowania) uzgadniane były często przez inne podmioty i w czasie bezpośrednio poprzedzającym wylot. W toku kontroli ustalono też przypadki składania zapotrzebowań na wykorzystanie WSTL przez dwa podmioty (KPRM i Kancelarię Prezydenta RP) tego samego dnia, podczas gdy w tym samym czasie 36 SPLT miał do dyspozycji tylko jeden statek powietrzny i nie mógł zrealizować obu zamówień równocześnie.

W ocenie NIK, wskazane przypadki niewłaściwej organizacji lotów mogły rzutować na zapewnienie bezpieczeństwa najważniejszych osób w państwie. Wskazują one również na brak współpracy z wnioskodawcami i właściwymi organami w zakresie prawidłowego przygotowania wyjazdów osób uprawnionych.

2.2. Na podstawie 94 spraw, w których KPRM realizował zadania wynikające z Porozumienia oraz zarządzeń Szefa KPRM w związku ze złożonymi zawiadomieniami i wnioskami o potrzebie wykorzystania WSTL, NIK zbadała kompletność danych w ewidencji zawiadomień, składanych zamówień oraz wykonanych lotów. Ustalono, iż ww. ewidencja, mająca służyć m.in. zapewnieniu właściwej koordynacji i monitoringowi wykorzystania WSTL przez wszystkie uprawnione osoby i instytucje, była prowadzona w sposób nierzetelny i nie zawierała w wielu przypadkach wszystkich koniecznych danych. Braki te dotyczyły między innymi: daty i godziny odlotu oraz przylotu, liczby pasażerów, trasy przelotu. NIK stwierdziła te nieprawidłowości w 72 przypadkach, w tym:

- w 44 przypadkach ewidencja nie zawierała wszystkich koniecznych danych⁸,
- w 28 przypadkach dane wprowadzone do ewidencji były rozbieżne z danymi zawartymi we wnioskach składanych przed podmioty uprawnione.

Jak wyjaśnił pracownik KPRM prowadzący ewidencję, przyczynami niezgodności danych wprowadzonych do ewidencji ze stanem faktycznym i posiadaną dokumentacją były błędy pisarskie, nieuwzględnienie danych przekazywanych w wielokrotnie modyfikowanych zawiadomieniach czy wnioskach, a także ogromna dynamika zmian na etapie przygotowywania i realizowania wizyt z udziałem najważniejszych osób w państwie, co nie pozwalało na natychmiastowe odzwierciedlenie w ewidencji nowych danych dotyczących lotów specjalnych. W konsekwencji dane zawarte w ewidencji mogły być obarczone nieścisłościami lub były niekompletne.

W ocenie NIK, niepodejmowanie przez KPRM działań w celu zapewnienia sobie niezbędnych danych i informacji od dysponentów lotów umożliwiających rzetelne sporządzenie zamówień na poszczególne loty, niewywiązywanie się w większości przypadków z obowiązku sporządzania zamówień na wykorzystanie WSTL oraz nierzetelne

⁸ W ewidencji nie odnotowano: liczby pasażerów (32 przypadki), godzin odlotu i przylotu statku powietrznego oraz liczby pasażerów (7 przypadków), liczby pasażerów i godziny przylotu statku powietrznego (1 przypadek), liczby pasażerów i godziny odlotu statku powietrznego (1 przypadek), godziny przylotu i odlotu statku powietrznego (1 przypadek), daty przylotu statku powietrznego (1 przypadek), daty i godziny przylotu statku powietrznego (1 przypadek).

prowadzenie ewidencji świadczą, iż KPRM nie zapewniła właściwej koordynacji i monitoringu wykorzystania WSTL.

3. W toku kontroli ustalono, że Szef KPRM odmówił skorzystania z WSTL Kancelarii Prezydenta RP, która w dniu 15 października 2008 r. złożyła do Szefa KPRM zawiadomienie o potrzebie wykorzystania przez Prezydenta RP dwóch samolotów JAK 40, będących tego dnia w dyspozycji 36 SPLT, na przelot do Brukseli. Szef KPRM uznał to zawiadomienie za bezzasadne, mimo iż zgodnie z Porozumieniem, nie miał podstaw do dokonania takiej odmowy.
4. W Porozumieniu przyjęto, że z WSTL korzystają: Prezydent RP, Marszałkowie Sejmu i Senatu RP oraz Prezes RM. Jednocześnie tylko te podmioty mogły wskazać inne osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, uprawnione do korzystania z WSTL dla celów związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych. Spośród objętych badaniem 94 spraw ustalono, iż w 17 przypadkach (jednym w 2005 r., czterech w 2006 r., siedmiu w 2007 r., jednym w 2008 r. oraz dwóch w 2009 i 2010 r.), Szef KPRM i upoważnieni pracownicy KPRM, niezgodnie z zapisami Porozumienia, zlecili usługi w zakresie wykorzystania WSTL dla osób nieuprawnionych do tego transportu. Osoby te – tj. m.in. ministrowie, wiceministrowie, Komisarz m.st. Warszawy czy kombatancki – nie zostały bowiem wskazane przez którykolwiek z podmiotów uprawnionych na mocy Porozumienia, do skorzystania z WSTL.
5. NIK stwierdziła także nieprawidłowości w przygotowaniu i organizacji przez KPRM wyjazdów zagranicznych dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w KPRM korzystających z WSTL. W latach 2005-2010 zorganizowano 136 takich wizyt. Szczegółowym badaniem objęto 29 wizyt⁹ (tj. 21,3% ogólnej liczby wizyt zagranicznych). We wszystkich zbadanych przypadkach wnioski w sprawie wyjazdu zagranicznego zostały sporządzone rzetelnie i zgodnie z wzorem wniosku określonym w załączniku do zarządzeń Szefa KPRM, tj. zawierały one wszystkie konieczne dane (dotyczące m.in. charakteru wyjazdu, miejscowości, daty i godziny wyjazdu i przyjazdu, składu delegacji oraz wykazu osób towarzyszących). Stwierdzono jednak, iż w 27 sprawach (93,1% zbadanych) nie został zachowany wymagany w § 2 ust. 1 zarządzeń Szefa KPRM termin¹⁰ na złożenie do akceptacji przez Szefa KPRM wniosku w sprawie wyjazdu zagranicznego. Ustalono także, że w 17 sprawach zamówienia o potrzebie wykorzystania WSTL zostały sporządzone przez pracowników Biura Dyrektora Generalnego KPRM (poprzednio przez pracowników Biura Administracyjnego) przed otrzymaniem zaakceptowanego przez Szefa KPRM wniosku, a więc z naruszeniem § 4 ust. 1 zarządzeń Szefa KPRM. Zgodnie z tym przepisem Biuro Administracyjne KPRM (a od 20 maja 2009 r. Wydział Recepcyjno-Protokolarny w BDG

⁹ Wszystkie wizyty zbadano w zakresie prawidłowości przestrzegania procedur obowiązujących w KPRM (Zarządzeń Szefa KPRM) związanych z przygotowaniem wniosków oraz sporządzaniem zamówień, natomiast próbę 24 wizyt zagranicznych Prezesa RM – wybranych w sposób losowy – zbadano dodatkowo w zakresie organizacji spotkań koordynacyjnych, misji przygotowawczych, opracowania programów wizyt, współpracy KPRM z MSZ i innymi instytucjami zaangażowanymi w organizację wizyty.

¹⁰ Wymagane było trzytygodniowe wyprzedzenie przed planowanym wyjazdem

KPRM), dopiero po otrzymaniu zatwierdzonego wniosku, mogło podejmować w porozumieniu z MSZ, BOR oraz zainteresowaną komórką organizacyjną czynności organizacyjno-techniczne związane z uruchomieniem przelotów samolotami specjalnymi. Ustosunkowując się do powyższych nieprawidłowości, pracownicy KPRM stwierdzali, że w związku ze złożoną specyfiką wizyt, dane niezbędne do terminowego sporządzenia wniosku i przedłożenia go do akceptacji Szefa KPRM często ustalane były do ostatniej chwili z krajem, w którym planowana była wizyta. Ponadto wskazali, że uzyskanie przez realizatora lotu zgód przelotowych państw tranzytowych i pozwoleń na wykonanie procedur lotniskowych w państwie docelowym jest procesem długotrwałym. Dlatego składanie zamówień na wykorzystanie WSTL musiało odbywać się z wyprzedzeniem, pozwalającym odpowiednim służbom i instytucjom właściwie przygotować lot Prezesa RM. Zdaniem NIK, przyjęty w zarządzeniach termin złożenia z trzytygodniowym wyprzedzeniem wniosku w sprawie wyjazdu zagranicznego do akceptacji Szefa KPRM umożliwiał rzetelne przygotowanie wizyty i terminowe sporządzenie zamówienia na wykorzystanie WSTL i przekazanie go Dowódcy Sił Powietrznych, 36 SPLT i Szefowi BOR.

6. Badając przygotowanie wizyty Prezydenta RP do Smoleńska w dniu 10 kwietnia 2010 r. NIK ustaliła, że Kancelaria Prezydenta RP przesłała faksem do KPRM trzy zawiadomienia o potrzebie wykorzystania WSTL, o których mowa w § 7 ust. 1 Porozumienia, tj. w dniach 3, 9 i 30 marca 2010 r., z zachowaniem terminu określonego w § 7 ust. 4 Porozumienia. Zawiadomienia te nie zawierały jednak wszystkich wymaganych elementów określonych w § 7 ust. 2 pkt 1-3 Porozumienia. Pomimo tego Szef KPRM nie podjął jakichkolwiek działań zmierzających do uzupełnienia tych danych. Nie sporządził też wymaganego zamówienia na realizację tego lotu. Z wyjaśnień pracownika KPRM zajmującego się m.in. tą sprawą wynika że, przyjętą praktyką było jedynie przekazywanie otrzymanych od dysponentów zawiadomień do wiadomości DSP, Szefa BOR, Dowódcy 36 SPLT i MON, a dysponenci lotów szczegółowe informacje przekazywali bezpośrednio tym instytucjom. W ocenie NIK, praktyka taka nie zapewniała Koordynatorowi Porozumienia danych i informacji niezbędnych do prawidłowej koordynacji w zakresie organizacji lotów.

W przypadku wizyty Premiera RP w Smoleńsku i Katyniu w dniu 7 kwietnia 2010 r., wniosek w sprawie wyjazdu zagranicznego został sporządzony zgodnie wzorem określonym w załączniku do zarządzenia Szefa KPRM z dnia 20 maja 2009 r. Stwierdzono jednak, że nie zachowano, wymaganego § 2 ust. 1 ww. zarządzenia, trzytygodniowego terminu na złożenie do akceptacji Szefa KPRM powyższego wniosku. Wniosek ten wpłynął do Sekretariatu Prezesa RM w dniu 6 kwietnia 2010 r., tj. jeden dzień przed wyjazdem zagranicznym. Ustalono także, że zamówienie o potrzebie wykorzystania WSTL na ten przelot zostało sporządzone w dniu 1 kwietnia 2010 r., tj. 5 dni przed otrzymaniem zaakceptowanego przez Szefa KPRM ww. wniosku, a więc z naruszeniem § 4 ust. 1 ww. zarządzenia. Zamówienie, które zostało przekazane m.in. do DSP i Szefa BOR nie zawierało lotniska (lądowiska) startu

i lądowania, a jedynie trasę przelotu. NIK zwraca uwagę, że zmiana godziny startu jednego z samolotów obsługujących delegację wraz ze zmianą listy pasażerów zostały dokonane w dniu 6 kwietnia 2010 r. W ocenie NIK dokonywanie zmian w przeddzień wylotu, mogło mieć negatywny wpływ na zapewnienie właściwej organizacji wizyty.

7. We wszystkich przypadkach, w których organizatorem wizyty była KPRM, sporządzono programy wizyt i przekazano je do MSZ.

NIK stwierdziła, iż tylko w czterech przypadkach na 22 objęte badaniem, na etapie przygotowań wizyt odbyły się spotkania koordynacyjne. Przyczyną tego, jak wyjaśnili pracownicy KPRM, był fakt, że za organizację takich spotkań odpowiedzialny jest MSZ. Ustalono również, że tylko w dwóch przypadkach zostały przeprowadzone misje przygotowawcze przed planowanymi wyjazdami zagranicznymi. NIK zauważa, iż brak w uzasadnionych przypadkach organizowania spotkań koordynacyjnych pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w przygotowaniu wizyty, a tym bardziej brak przeprowadzania misji przygotowawczych, mógł mieć negatywny wpływ na sprawny przepływ informacji między tymi podmiotami, a przez to na prawidłowe przygotowanie wizyt.

8. W okresie objętym kontrolą w KPRM nie zostały opracowane pisemne procedury na wypadek wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń losowych w trakcie wizyt zagranicznych Prezesa RM. Jak wyjaśniono, regulowanie osobną procedurą relacji i współpracy osób znajdujących się w tym samym miejscu i czasie byłoby niecelowe i nieskuteczne, zwłaszcza że w KPRM nie odnotowywano problemów we współpracy z właściwymi służbami w zakresie organizacji wizyt zagranicznych Prezesa RM. W ocenie NIK, brak przygotowania procedur, które obejmowałyby katalog najbardziej prawdopodobnych zdarzeń nadzwyczajnych wraz z opisem rodzaju czynności, które należy w danej sytuacji podjąć i przypisaniem ich do realizacji odpowiednim podmiotom i komórkom organizacyjnym, może utrudniać właściwą współpracę i koordynację działań pomiędzy KPRM a podmiotami zaangażowanymi w organizację danej wizyty.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- zapewnienie realizowania procedur dotyczących organizacji wizyt zagranicznych osób zajmujących kierownicze stanowiska w KPRM zgodnie z trybem i zasadami określonymi w wewnętrznych uregulowaniach obowiązujących w KPRM,
- zapewnienie prowadzenia ewidencji w sposób umożliwiający rzetelną weryfikację danych o złożonych zawiadomieniach (zapotrzebowaniach) na loty statków powietrznych oraz wykonanych lotach, w celu usprawnienia dotychczasowej koordynacji i monitoringu wykorzystania WSTL,
- podjęcie działań, w porozumieniu z podmiotami uczestniczącymi w organizacji wizyt, mających na celu opracowanie procedur postępowania w przypadku zdarzeń

nadzwyczajnych, gwarantujących należytą współpracę i koordynację działań w takich przypadkach.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przedstawienie w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.